

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ช่วยพยาบาลประกาศนียบัตรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานคร การคัดเลือกตัวอย่างประชากรได้กำหนดไว้ว่า ต้องเป็นผู้ช่วยพยาบาลประกาศนียบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชนที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรองอย่างน้อย 1 ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโดยตรงเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนขึ้นไป

โรงพยาบาลที่คัดเลือกเป็นแหล่งเก็บข้อมูล ได้แก่ โรงพยาบาลรัฐบาลและโรงพยาบาลเอกชน 11 แห่ง (ดังแสดงในตารางที่ 1)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยวิธีการคัดเลือกจากแผนกทะเบียนประวัติ จากโรงพยาบาลต่าง ๆ ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 254 คน (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนโรงพยาบาลและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อันดับ	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนตัวอย่างประชากร (คน)
	<u>รัฐบาล</u>	
1	ศิริราช	60
2	จุฬาลงกรณ์	30
3	ราชวิถี	20
4	วชิระ	15
5	รามธิบดี	20
	<u>เอกชน</u>	
6	กรุงเทพ	50
7	กวงสิว	20
8	เทียนฟ้า มุสนิธิ	15
9	เปาโล เมโมเรียล	30
10	เซ็นทรัล	15
11	พร้อมมิตร	25
รวม	11	254

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงขึ้นโดย แบ่ง เป็น 2 ภาค

ภาค 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรซึ่งได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด อัตราเงินเดือนในปัจจุบัน สถานที่พัก สาเหตุที่เลือกเรียนวิชาชีพนี้ ความรู้เกี่ยวกับ รายละเอียดของวิชาชีพก่อน เข้าศึกษา แผนกที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน

ภาค 2 เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่และลักษณะ งานที่ปฏิบัติของผู้ช่วยพยาบาล แบบสำรวจนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใ้ค่า 5 อันดับ

การสร้างแบบสอบถาม

มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา วรรณคดี เกี่ยวกับเรื่องของผู้ช่วย-พยาบาล ตลอดจนศึกษาผลงานวิจัยในเรื่องนี้
2. สร้างแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากผลงานวิจัยของ เทียมศร ทองสวัสดิ์¹ เรื่อง "การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินความพึงพอใจในงานของพยาบาล"

¹ เทียมศร ทองสวัสดิ์, "การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินความพึงพอใจในงานของพยาบาล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), (อัครสำเนา)

และของ จารุวรรณ เสวกวรรณ¹ เรื่อง "ความพึงพอใจในงานของพยาบาลใน
โรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร" แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มี 80 ข้อ แบ่งออกเป็น
8 ด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 สภาพการทำงาน (Working Condition) มีคำถามทั้งสิ้น
จำนวน 17 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 - 17

ด้านที่ 2 การบริหารงานในโรงพยาบาลและหน่วยงาน (Adminis-
trative Policies) มีคำถามทั้งสิ้น จำนวน 11 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 18-28

ด้านที่ 3 การนิเทศและการปกครอง (Supervision and Manage-
ment) มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 29 - 43

ด้านที่ 4 สัมพันธภาพในการปฏิบัติงาน (Interpersonal-Relation-
ships) มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 11 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 44 - 54

ด้านที่ 5 เงินเดือนและสวัสดิการ (Salary and Benefits) มีคำถาม
ทั้งสิ้นจำนวน 8 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 55 - 62

ด้านที่ 6 โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (Opportunity for Advance-
ment) มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 9 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 63 - 71

ด้านที่ 7 ความมั่นคงปลอดภัย (Security) มีคำถามทั้งสิ้น จำนวน
5 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 72 - 76

ด้านที่ 8 ศักดิ์ศรีของอาชีพ (Job's Prestige) มีคำถามทั้งสิ้น
จำนวน 4 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 77 - 80

¹ จารุวรรณ เสวกวรรณ, "ความพึงพอใจในงานของพยาบาลในโรงพยาบาล
กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านการพยาบาล มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), (อัครสำเนา).

แบบสอบถามเป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยตั้ง
เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	5	คะแนน
เห็นด้วย	=	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	=	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	=	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1	คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ปฏิบัติจริง
หรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างแน่นอน

เห็นด้วย หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ปฏิบัติหรือ
เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนมาก

ไม่แน่ใจ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถ
ตัดสินใจให้เกิดขาดลงไปว่าได้ปฏิบัติ หรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือไม่

ไม่เห็นด้วย หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ปฏิบัติหรือ
ไม่เห็นด้วยต่อข้อความนั้น ๆ เป็นส่วนมาก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ปฏิบัติจริง ๆ
หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นอย่างแน่นอน

3. การหาความแม่นยำและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หลังจากผู้วิจัย
ได้สร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ
สอบความแม่นยำของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒินั้นอยู่ในสถาบัน
ต่อไปนี้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	ท่าน
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	5	ท่าน
แผนกพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช	1	ท่าน

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วได้มีการแก้ไขข้อความเพียงเล็กน้อย โดยมีข้อผิดพลาดแบบสอบถามออกเลย จำนวนข้อคำถามจึงเท่าเดิม มีจำนวน 80 ข้อ

การทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัย ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะใช้ทดสอบจริง คือ ผู้ช่วยพยาบาลในแผนกอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 20 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อได้แบบสอบถามคืนมาจึงมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแบบแบ่งครึ่ง (Split Half Reliability) โดยการนำคะแนนที่ได้มาแบ่งเป็นข้อดี ข้อคู่ แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธีของ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 แล้วนำค่าที่ได้มาหาความเชื่อมั่นทั้งหมดโดยใช้สูตรของสเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

สูตรของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน¹

$$r_{OE} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{OE} = แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

$\sum X, \sum Y$ = ผลรวมของคะแนนข้อคู่และข้อดี

$\sum X^2, \sum Y^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อคู่และข้อดี

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

¹N.M. Downie and R.W. Heath, Basic Statistical Method, 3d ed. (New York : Harper & Row Publishers, 1974), p.93.

สูตรของสเปียร์แมน-บราวน์²

$$r_{tt} = \frac{2r_{OE}}{1 + r_{OE}}$$

r_{tt} = แทนความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

การเตรียมส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้ช่วยคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล ทั้งรัฐบาลและเอกชน ที่ได้ถือไว้เป็นตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ช่วยพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเหล่านั้น
2. ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการและหัวหน้าพยาบาลของโรงพยาบาลแต่ละแห่งด้วยตนเอง เพื่อขอความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถาม นัดกำหนดวันและการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน
3. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ - 15 มีนาคม พ.ศ. 2520 ได้แบบสอบถามคืนมาร้อยละ 91.72 สำหรับโรงพยาบาลรัฐบาลและร้อยละ 78.06 สำหรับโรงพยาบาลเอกชน หรือคิดเป็นร้อยละ 84.66 ของจำนวนทั้งหมด

¹Ibid., p.244.

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้

โรงพยาบาลรัฐบาล	จำนวน (คน)		โรงพยาบาลเอกชน	จำนวน (คน)	
	ส่ง	รับคืน		ส่ง	รับคืน
ศิริราช	60	60	กรุงเทพ	50	36
รามาธิบดี	20	20	กวางสัว	20	17
วชิระ	15	10	เทียนฟ้า	15	15
จุฬาลงกรณ์	30	28	เซนต์หลุยส์	15	11
ราชวิถี	20	15	พร้อมมิตร	25	17
			เปาโลเมโมเรียล	30	25
รวม	145	133	รวม	155	121
ร้อยละ	100	91.72	ร้อยละ	100	78.06

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

ภาค 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ซึ่งได้แก่ เรื่อง เพศ ภูมิลำเนา อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดก่อนเข้าศึกษาผู้ช่วยพยาบาล อัตราเงินเดือนในปัจจุบัน สถานที่พัก สาเหตุที่เลือกเรียนวิชาชีพนี้ ความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของวิชาชีพก่อนเข้าศึกษา แผนกที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหลังจบการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงานใน

สถานที่ปัจจุบันและระดับตำแหน่งที่ได้รับในปัจจุบัน ได้ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

ภาค 2 ความคิดเห็นของผู้ช่วยพยาบาลเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่และลักษณะงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่และลักษณะงานของผู้ช่วยพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชนและโรงพยาบาลรัฐบาล โดยทดสอบค่าที่ วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ช่วยพยาบาล ในโรงพยาบาลเอกชนและรัฐบาล ตามระยะเวลาปฏิบัติงาน 3 ระยะเวลาวิธีทดสอบค่าเอฟ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N = \sum f$ = จำนวนคะแนนทั้งหมด

(จำนวนคน \times จำนวนข้อคำถาม)

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

¹ ประคอง กรวรรณสุต, สถิติประยุกต์สำหรับครู, หน้า 41.

² เรียงเดียวกัน, หน้า 51.

เมื่อ $\sum x^2$ = ผลรวมของคะแนนกำลังสอง

X = X_1, X_2, \dots, X_n = ข้อมูลแต่ละตัว

N = แทนจำนวน ตัวอย่าง

f = แทนความถี่

3. วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความถี่เห็นของผู้ช่วยพยาบาลที่มีตำแหน่งหน้าที่และลักษณะงานที่ปฏิบัติในระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ต่างกัน โดยทดสอบค่าเอฟ (F-Test)¹

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	$k-1$	$SS_b = \frac{T^2}{n_j} - \frac{T^2}{N}$	$MS_b = SS_b / k - 1$	$\frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม	$N-K$	$SS_w = \sum \frac{x^2}{i_j} - \frac{T^2}{N}$	$MS_w = SS_w / N - k$	
รวมทั้งหมด	$N-1$	$SS_t = SS_b + SS_w$	$MS_t = SS_t / N - 1$	

เมื่อ df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

k = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

¹George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychology and Education (New York : McGraw-Hill Book Co., 1959), pp. 289-292.

N = จำนวนตัวอย่างภายในกลุ่ม

SS = ค่าผลบวกของส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง

SS_b = ผลบวกของส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง ระหว่างกลุ่ม

SS_w = ผลบวกของส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสองภายในกลุ่ม

MS = ส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง เฉลี่ย

MS_b = ส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง เฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

MS_w = ส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง เฉลี่ยภายในกลุ่ม

4. ทดสอบค่าที (t - Test)¹

$$\frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = อัตราส่วนวิกฤต

\bar{X}_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลกลุ่มแรก

\bar{X}_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลกลุ่มสอง

S_1 = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มแรก

S_2 = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มสอง

n_1 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มแรก

n_2 = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่สอง

¹Wilford J. Dixon and Frank J. Massey, Introduction to Statistical Analysis (Tokyo : Tosho Printing Co., Ltd., 1951), P 119.

เกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนเฉลี่ย

ผู้วิจัยได้ตั้ง เกณฑ์ประเมินคะแนนเฉลี่ยโดยยึดค่าตัวกลางเฉลี่ย
ของความถี่เห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในกรุงเทพมหานครและลดย $\frac{1}{2}$ ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation) ได้เกณฑ์ดังนี้

คะแนน 3.85 - 5.00 = คะแนนเฉลี่ยสูง

คะแนน 2.76 - 3.84 = คะแนนเฉลี่ยปานกลาง

คะแนน 1.00 - 2.75 = คะแนนเฉลี่ยต่ำ

หมายเหตุ.-

คะแนนเฉลี่ย = 3.33

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย